

Informace z jednání představenstva AK ČR, které se uskutečnilo dne 31. října 2017 v Praze

Představenstvo Agrární komory zároveň potvrdilo, že u vznikající vlády a nového ministra zemědělství bude již formou zakotvení do Prohlášení vlády důrazně prosazovat priority vycházející z dlouhodobých cílů a záměrů komory jako je základní vymezení agropotravinářského komplexu jako strategického sektoru v celé jeho působnosti, vycházející od ochrany zemědělského půdního fondu a nakládání s půdou, podpory výrobních odvětví, povinné registrace prvovýrobců a zpracovatelů ve vazbě na produkci bezpečných potravin, dlouhodobého zakotvení národních dotací, ochrany před dovozy a řešení chování obchodních řetězců, přes koncepční nástroje pro eliminaci rizik, problematiku zemědělského školství a vzdělávání, celkového rozvoje venkova, racionální péče o krajinu a přírodní zdroje, apod. To vše ve zcela jasné provázanosti národní zemědělské politiky na silnou, nediskriminující a konkurenceschopnou Společnou zemědělskou politiku Evropské unie.

Sdělení Evropské komise k budoucnosti a reformě Společné zemědělské politiky bude oficiálně představeno až 29. listopadu tohoto roku, ale díky průniku informací na EU úrovni však lze předběžně již nyní vnímat první signály tohoto sdělení. Mezi nimi je možný posun reformy do let 2022 až 2024, ponechání plateb v I. pilíři pouze ze zdrojů EU bez možnosti národního kofinancování, změna pravidel ozelenění, systémové řízení rizik na propad tržních cen, snížení rozdílů zemědělské politiky mezi členskými zeměmi, vyšší důraz na precizní zemědělství a cílené investice, prozkoumání možnosti zastropování na úrovni 60 a 100 tisíci Euro, výraznější zohlednění faktoru zaměstnanosti, zavedení redistributivní platby jako zvýhodnění malých farmářů, či podmínění vyplácení plateb zemědělcům, pro něž je tato práce primární živnost.

V této souvislosti je o to více podtržen význam činnosti Konsorcia nevládních organizací a zemědělských a potravinářských podniků a jeho průběžná práce v jednáních na úrovni Evropského parlamentu, Evropské komise, sdružení nevládních organizací COPA COGECA, partnerských nevládních a zájmových organizací v dalších členských zemích, aktivity v rámci zemí Visegradské čtyřky a dalších zemí východní a střední Evropy, ty vše spočívající v obhajobě národních priorit a hledání společných zájmů směřujících v uchování silných a konkurenceschopných národních agrárních soustav zastřešených a kofinancovaných v rámci jednotné Společné zemědělské politiky Evropské unie.

Dalším zásadním bodem jednání byla reakce na návrh nastavení podmínek pro vyplácení kompenzací za škody způsobené suchem v letošním roce. Agrární komora nadále zásadně požaduje, aby se klíč k určení kompenzací opíral o zapracování dat z jednotlivých katastrálních území, která jsou dlouhodobě shromažďována a analyzována systémem intersucho.cz a naprosto minimalizují chybovost i administrativní náročnost. Rozpor byl také podán k ministerstvem uvedeným normativním nákladům na hektar pšenice či řepky (3 300 Kč, resp. 14 800 Kč), které jsou v současné praxi zhruba dvojnásobně vyšší. Také jsme doporučili seznam uznatelných plodin rozšířit o zeleninu bez závlah. Trvale zastáváme názor, že kompenzace musí být zcela jasně zacíleny nejpostiženějším podnikům, které se díky propadům úrody a tedy tržeb, ocitly v existenční nouzi.

Projednána byla reakce Agrární komory k institutu aktivního zemědělce, kde je jednoznačným požadavkem tuto podmínku v pravidlech udržet tak, aby byla eliminována spekulace se zemědělskými podporami, s čímž souvisí i přenastavení seznamu negativních činností. Ty musí primárně sloužit k podpoře výrobního zemědělství, péče o krajinu a přírodní zdroje a život na venkově. Z dostupných dat se ukazuje, že příjmy do 5 tis. Euro, kterými je definována stávající minimální hranice aktivního zemědělce, má v České republice nadpoloviční většina subjektů čerpajících podpory. Přitom jejich produkce či přínos pro společnost či krajinu jsou minoritní, stojí mimo systém přísných kontrol státu a často je jejich existence ryze spekulativní. Rostoucí náročnost a administrativní zatížení kontrol se pak o to více soustředí na zemědělce, kteří skutečně hospodaří.

Z dalších témat byla pozornost věnována zachování podporám biopaliv I. generace, jejichž produkce v našich podmínkách rozhodně nekonkuruje potřebě výroby potravin a naopak přispívá k diferenciaci a posílení příjmů zemědělců. Přijata byla informace o dohodě s ministerstvem životního prostředí o předpokládaném odkladu účinnosti a změně nastavení protierozní vyhlášky, a to i ve vazbě na podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy definované ministerstvem zemědělství. K řešení zůstává nastavení podmínek nařízení vlády k přímým platbám, obhájení plateb na bílkovinné plodiny po roce 2018, řešení úrovně hospodaření v méně příznivých oblastech a kompenzací újmy z hospodaření nad stávající úroveň 56 %, zvýšení sazeb podpory pojištění PGRLF u živočišné výroby na 50 % a polních plodin na 35 % a dalším jednáním o zařazení velkých podniků do tohoto titulu.

V diskuzi o vývoji trhu bylo konstatováno, že realizované ceny se komoditu od komodity drží spíše na průměrné až podprůměrné úrovni jen s mírným očekáváním oživení. Zásoby obilí a řepky je proto lépe obchodovat nyní, ideálně směrem do západní Evropy. Díky značným propadům produkce máku sice stoupla jeho cena, ale i tak trvá požadavek zvážit jeho zařazení do citlivých komodit. Sklizeň cukrovky nadále probíhá a její výsledky se regionálně značně liší. Výrazný meziroční propad je u sklizně jablek, kdy realizační ceny ovocnářům sice stouply v řádu několika korun, ale na pultech řetězců se stejná jablka prodávají již i od 50 Kč za kilogram. Na desetiletém minimu je také cena surového dřeva, k čemuž vedle potřeby řešit likvidaci polomů a kůrovcové kalamity svým postupem při zadávání zakázek na realizaci těžeb a služeb přispěly i Lesy ČR. Průměrná cena litru mléka v září dosáhla úrovně 8,86 Kč, ale trh se do budoucna nejeví příliš stabilně. Výrazným problémem jsou ceny vepřového, kde je během několika týdnů zaznamenán propad o 12 % v živém. Světový trh není schopen absorbovat zvýšenou produkci vepřového původem z USA a vzniká tak přetlak, který sráží poptávku a ceny.

Představenstvo komory potvrdilo rozhodnutí Prezidia AK ČR o termínu konání XXVI. Sněmu Agrární komory. Sněm se uskuteční v neděli 8. dubna 2018 v rámci zahajovacího dne mezinárodního veletrhu TECHAGRO. Toto propojení slibuje vyšší synergii v aktivitách, propagaci a podtrhuje vzájemnou prestiž. V dalších bodech programu byl projednán průběžný stav hospodaření komory, přípravy Agrárního plesu, který se bude konat 2. února 2018 v Paláci Žofín, byla přijata informace o stabilním průběhu hospodaření komory. Další jednání představenstva AK ČR se uskuteční 12. prosince tohoto roku.

Ing. Jiří Felčárek, Úřad Agrární komory ČR